

Any X

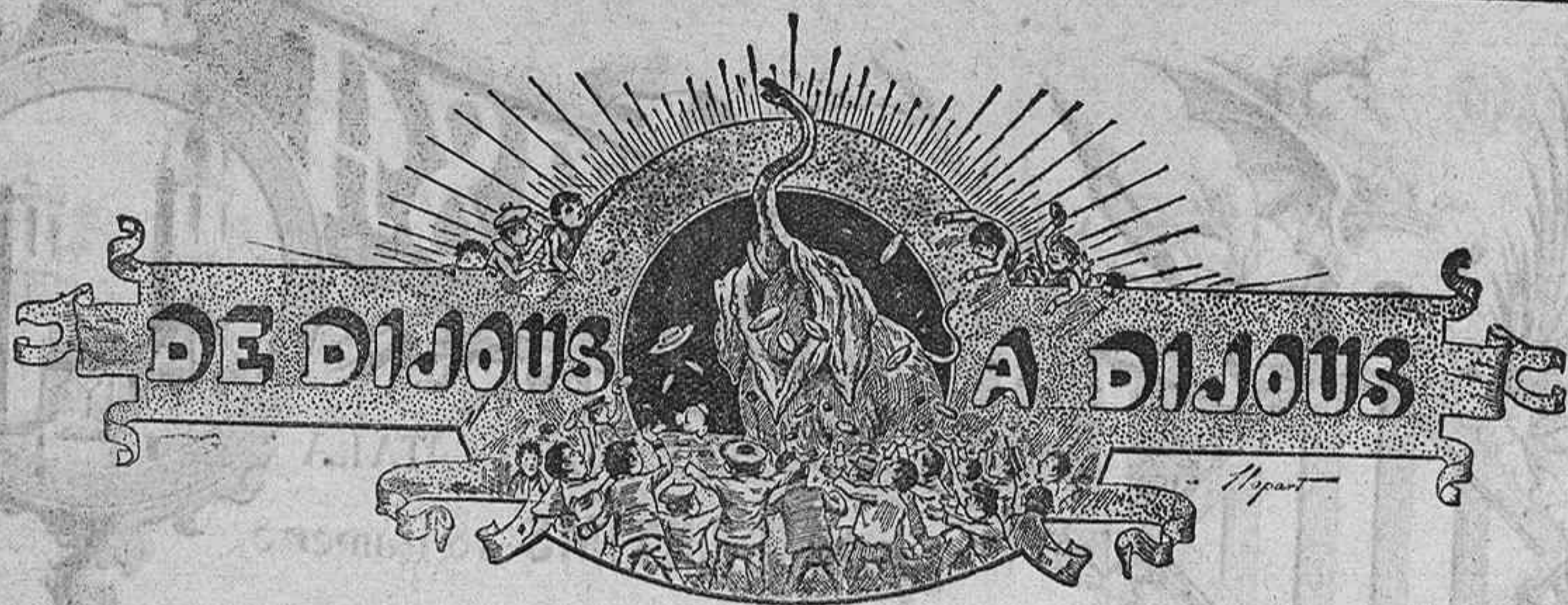
Barcelona 21 de Janer de 1897

Núm. 438

¡Quin títol «Sota d' un vano»
per una comedia humanal...
Aquí tenen la *fulana*...
Apa... ¿qui vol sé 'l *fulano*?

UNA vegada mes han quedat xasquejats los flamenchs del altre cantó del Ebro al suposar que l'arribada del General Blanco provocaria aquí manifestacions en determinat sentit, atés lo pobre concepte en que sempre 'ns han tingut ells, creguts de que 'ls barcelonins *som de fora*.

¡Ridícula presunció es la d'aquella gent de la *Vila de fer l'os*, respecte á voler juijar tots nostres actes públics antes de realisarlos! Y tant mes ridícula es, en quant may han encertat nostre característich modo de fer y de ser.

Els volen midarnos pe 'l mateix raser ab 'l qual mi-deixen á tots los provincians sense distincions; empró la mida 'ls resulta curta quan se tracta de pendre la mida á Catalunya, ja en qüestions econòmicas y políticas, ja en assumptos d'etiqueta ó en cassos d'urbanitat. Per lo de l'arribada del General Blanco, á la *qüenta*, volian ensenyarnos de modos, volian fernos un vestit nou, pero al comensar á fer corre las estisoras s'han tallat de mitj á mitj.

Los *chulapóns* de la política madrilenya se creyan que no aniriam á rebre al desgraciat ex-Gobernador General de Filipinas, sinó al inolvidable ex-Capità General de Catalunya; pero 's varen mossegar 'ls llabis al sapiguer que no haviam anat á rebre á cap General, sinó al senyor Marqués de Peña-Plata, sense boato, de la manera que 's reb á un amich respectab'e, com se reb á un *caballero particular* que té todas las simpatias entre nosaltres perque se las mereix... particularment.

¿Y, donchs, que s'havian figurat los estadants de la *Córtz*? ¿Que Barcelona es una ciutat de palatrecas, com ells, que no tenim altra feyna que organisar manifestacions inoportunas com todas las que allí 's celebran? ¿Que aquí estém sempre com ells, á punt de tancar portas y de moure escándols per un tres y no res?... ¿Per tan *sébas* nos tenian aquells *seballots* de Madrid al imaginar—¡ni remotament!—qu' en las actuals circumstancias Barcelona protestaria imprudentment d'eixa guerra á mort que s'ha fet y 's fa á la descarada, contra 'l prestigi elevat de dit General?... ¡Que cándids!

¡Ara veyeu si 'ls vingué de nou als *ojalateros* de Madrid la cordura y sensatez de que ha dado pruebas Barcelona ab motiu de la tornada de 'n Ramonet, de la terra dels frares!

Potser sí que 's pensavan fer blanco ab nostre caràcter, essent aixís que may per may nos l'han conegut (ho repetim) ni 'ns 'l coneixerán, per mes tractes que

hi tinguém *oficialment*. (Perque, oficiosament, massa saben ells que ab nostre sistema d'obrar franch, lleal y espurgat de flamenqueries, no hi poden tenir cap mena de tractes.)

Lo noble Marqués de Peña-Plata ha arribat y ha tornat á trobar aquí lo que hi havia deixat. amistat de noblesa de sentiments; y quan torni de Madrid, tornarà á trobar lo mateix; y sempre que vingui no trobarà altra cosa.

Que no teniam necessitat (deixant apart la imprudencia de tota manifestació) de ferli veure á só de bombo y platets que li guardém 'l afecte d'aquell temps á n'el General, y que 'l tenim en la respectuosa y distingidíssima consideració d'antes, ho prova fins á l'evidencia l'haver volgut desembarcar á Barcelona, com qui desembarca devant de casa seva... ¡Tan segur n'estava de que aquí (enloch mes) trobaria 'ls millors amichs que va deixar en la Patria! Ell si que coneix á fondo als catalans!

En resúmen: aqueix viu desitj de voler 'l General Blanco, á son regrés, que fos Barcelona lo primer punt de la Patria ahont posés lo peu en terra, 'ns relleva ab molta honra del concepte en que pugan tenirnos 'ls patrioters d'allá adversaris del, avuy com avuy, insigne capdill militar d'Espanya, lo General espanyol mes enemich de las fanfarronadas y de gastar pólvora en salvas.

Barcelona 'l conta entre 'ls seus fills adoptius mes encarinyats, perque la seva acertadíssima gestió militar y civil aquí á Catalunya, tantas quantas vegadas hem tingut la sort de tenirlo en la Capitanía General del Principat, estarà sempre molt per demunt de todas las intrigas y sisanyas que li tramin los espanyols de clatell de frare, que 's proposan fer tornar *negre* tot lo *blanch* en aquesta nació de pega.

**

Diàlech de la setmana.

—¿Es dir que tant mateix será un fet lo dels monuments á n' en Soler y á n' en Rius y Taulei?

—Si no s' espatlla, ó no surt cap destorb, ó no se 'n descuydan, de segú.

—¿Qui 't sembla que se 'l mereix mes 'l monument?

—Ja t' ho diré quan siguin fets.

PEPET DEL CARRIL.

LO «SASTRET» DE RODA (1)

Lema:

¡Tallava mes ab la llengua,
que no pas ab l'estisora!

...Petit, magristó, tot fura,
mal-pensat y belluguet....

¡li sabian la figura
desde Olost á Tavertet!...

¡Cap com ell, vestía als joves
que volían sé elegants!

¡Cap com ell, per modas novas
tenia tan bonas mans!

De feyna, may n' hi faltava...

¡May se 'n veyá 'l desembrás!
Per xó sempre se 'l trobava

ab la roba á sota 'l bras...

y... apa... ¡cus que cusirás!

Tenia un tall de estisora.
que tothom se 'n feya creus
y 'l cercavan á tot hora
de Roda, 'ls millors hereus.

Feya gambetos y armillas
y casacas pe 'l doctó
y gechs d'aquells ab cotillas,
y sotanas pe 'l rectó...

Per xó, se 'l veyá á tot hora
ab la cinta per compás
tot fent corre l'estisora,
y cantant per sota 'l nas...
¡talla que retallarás.

Si l'estisora del «Sastre»
n' era bona de debó,
¡la llengua d'aquell diastre!
tallava encare milló!...

Ab uns quantis de sa camada,
de la rebotiga á dins,
tot sovint feya bugada
de la vila y de 'ls vehins

Alli 'l «Sastret» s' hi fonía
explicantlos algún pas
y com que gracia hi tenia...
ab la malicia del cas

'ls companys... ¡riu que riurás!

Casi sempre las minyonas
pagavan 'ls plats trencats;
las bonas perque... eran bonas,
las taradas ¡pe 'ls pecats!

«Si la Llucieta es promesa
ab un geperut de Sau»...

«Si la gran de ca 'l Devesa,
va caure al mij del sarau»...

«Si la filla del notari
's troba en aquell mal pás.»

Y aixís feyan l'inventari
barrejanthi un quènto gras...

Y 'ls companys... ¡riu que riurás!

So'zament una n' hi havia
—la Sila de Vallestret—
de la qual, no 'n coneixía
cap trenca-coll, lo «Sastret»

Ni 'ls balls li davan desfici
ni 's dalia per lluhí
¡No mes anava al ofici
de 'ls diumenjes al matí!

Ja 'l «Sastret», mes d' una festa
l' havia escomesa al pás
sense obindre cap contesta...
Y cremat de aquet fracás
¡rumia que rumiarás!

Tot rumiant, te una pensada
y la explica als seus companys:
—Com que la Sila es honrada
no 'n sabém mals averanys.

Pro veus' aquí la manera
de ferirla al mij del cor;...
Jo aquesta nit pe 'l darrera
saltaré dins del seu hort...

Si ho conteu vindrá gentada
y demá... ¡s' riurá del cás!—
Y alabantli la pensada,
'ls companys, van pas á pas...
¡esbomba qu' esbombarás!

Tan esbomban la noticia
qu' hasta 'l vell de Vallestret
n' heu esment de la malicia
del dimoni del «Sastret»

Y al punt que 's fa fosch, 'ls go-
deixa anar per dins del hort, [ssos
y ell s' amaga ab 'ls dos mossos
ab l'intent de picá fort...

La tapia del hort, no deixa
de qua d' ull, pe 'l detrás,
cadascú 'l garrot de freixa
amanit á sota 'l bras,
y... ¡espera que esperarás!

Quan mitja nit n' es tocada,
de la Plassa, per l' indret,
surt un' ombra y la gentada
diu tot baix:—Es lo «Sastret.»

L' ombra, ab gran recel s' atura,
y poch á poch, sens remor
ab tots los posats de fura...
¡salta la tápia del hort!

Ja 'ls vehins, del cas fressejan,
quan se senten crits... ¡Quin pas!
¡Al «Sastret» lo bastonejan
com qui pica un matalás!...
¡Estoba qu' estobarás!

De resultas d'aquell día
ó millor, d'aquella nit,
va tenir tal malaltía
lo «Sastret...» ¡que va fer llit!

Temps després, ja treballava
al seu velladó assegut...
¡y hasta diuen si cantava
la cansó de 'n Tururut!

Lo cert es, que d'aquell' hora
ab l' agulla... i o mes cus...
no mes talla... ab l'estisora...
s' ha fet á la llengua un nus
y, . acabat *amen Jesús!*

M. RIUSEC.

(1) Premiada en un certamen literari.

Cantarelles reformadas

Una noya jo 'n voldria,
dugas m' en volen donar »
si 'ls hi haguès de fer la vida
costaría massa car.

«Las corrandas son corrandas,
las cansóns ne son cansóns,»
si no 'm diheu altra cosa
no 'm diheu pas res de nou.

«Allí dalt de la montanya
mare, dexaumehi anar,»
que si hi vaig y no m' hi quedo
de segur n' hauré tornat.

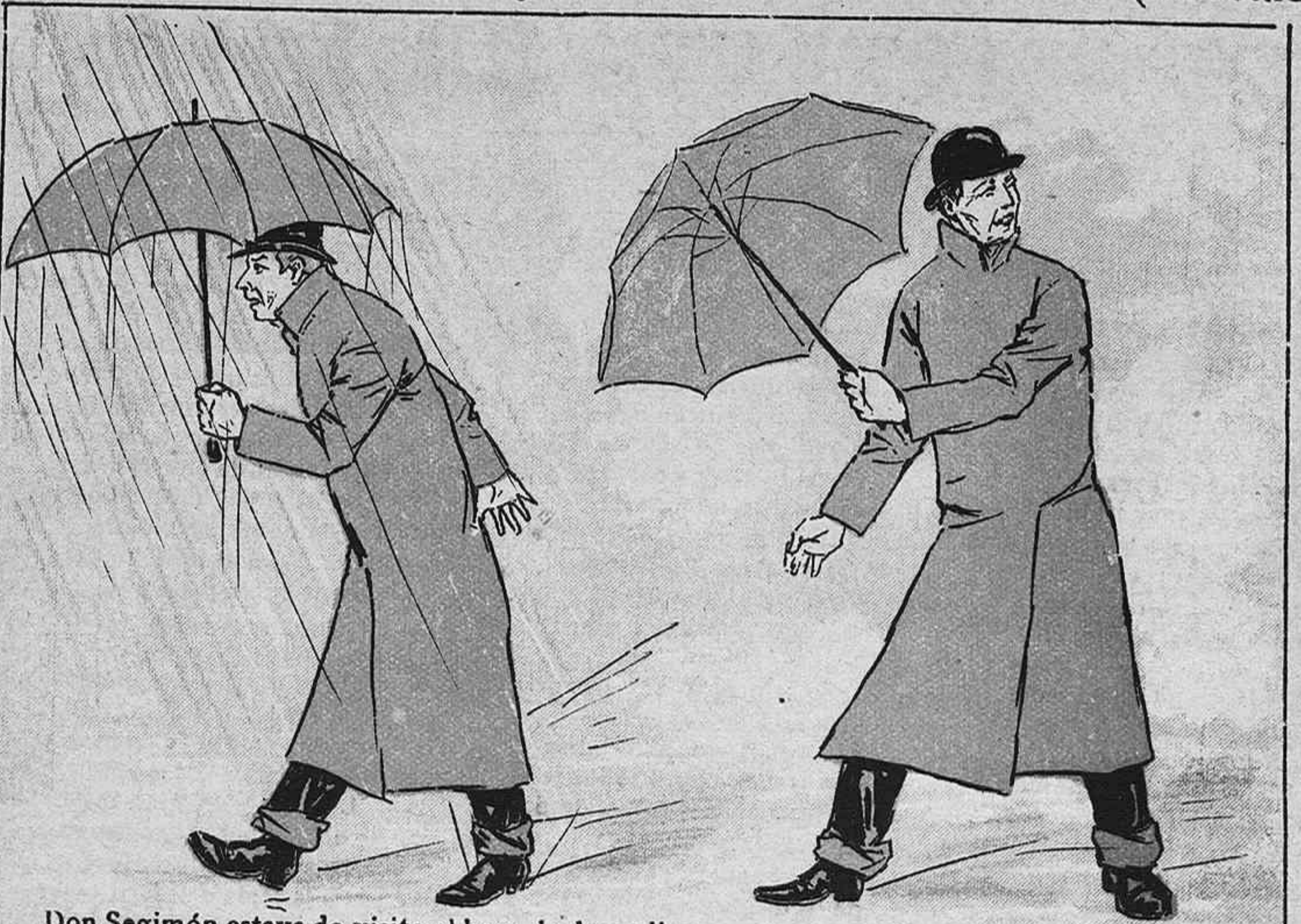
«Ab la Sila no m' hi caso,
ab la María tampoch»
si no m' en busco de novas
me quedaré tal com só.

«De Sant Pere á la Armentera
un quart de camí n' hi ha»
y si corras y may paras
ab menos hi arribarás.

«Jo voldria que 'l teu pare
de lo que hi ha s' enterés»
com que jo no 'n tinch la culpa,
que ho pagui aquell que ho ha fet.

FREDERICH GIRONELLA.

Don Segimón estava de visita; al hora de despedirse plovia y li deixan un paraygua del sistema *Relámpago*.

Pero es 'l cas que 'l temps es boig. Tan aviat plou com fa sol...

Y com que brilla *Febò* en tot son esplendor, 'l nostre héroe 's veu precisat á tancar 'l parayguas... y aqui son 'ls trons. Lo sistema *Llampech* no l' entén, ni sab ahont para 'l ressort...

Y 'l pobre Don Segimón ab un sol que fa vergonya, te d' anar aixís pel mon y ¡adelanta 'l *Carnestoltas!*

A. F. Müller

FRASSES BERTAS SOBRE LA "GLOSÇA"

«N' hi falta un bull.»

«Sebas al cap.»

«Tenir lo cap á tres quarts de quinze»

F. Ximenes

«Tocat del bolet.»

«No hi es tot.»

REPORTERISME

Diu l' adagi catalá, qu' entre poch y massa la mesura passa.

Aixó es lo que succeheix ab aquets puntals de la premsa, que per' donar una noticia en lo periódich, van y venen, corren, suhan, indagan, buscan, interrogan y 's fican per tot arreu, *ensumant* d' aquí y d' allá, com lo gos que sent la farúm de la cassa.

¿Qu' ha arriuat un príncep rus ó un embaixador xino ó un artista célebre?... Vostés, mortals cuydadosos no mes dels assumptos particulars, no s' en donarían compte, sino vinguessin los esperits de la tafanería, ó sigan los reporters, los quals los enteran de que 'l príncep *beu á gallet*, y de que l' embaixador porta la qua póstissa, y de que l' artista té la estranya costum de ficarse al llit ab guants y barret de copa.

Es natural, que vostés no donguin á la noticia cap importancia, pero guárdinse de manifestarho á cap reporter, si no volen que 'ls contestin ab tó doctoral, que sense ells no podría continuarse la historia de la Humanitat.

Que á un poeta celebrat li agradin, per exemple, las mongetas rénegas, y á un ministre de la Corona, los moniatos calents, no 's creguin que sigan tonterías. ¿Quin será l' historiador insolent que s' atrevirá á escriure la vida y miracles d' aquellas eminencias, sense fer constar, ab riqueza de detalls, lo de las mongetas y 'ls moniatos? Podrá deixarse en lo tinter, si vol, los *ripis* qu' ha comés lo primer y 'ls *tarugos* qu' ha realisat lo segón, pero no 'ls datos senyalats y 'ls de si no mes donan mitja pesseta al vigilant y fan passar gana á la criada, y altres per l' estil.

Per aixó son importantíssims los datos que proporciona 'l reporterisme.

Ara mateix aquesta escudrinyadora institució acaba de prestar un servey á la Patria, que jo no sabría com pagarlo.

Tots vostés s' haurán enterat de la marxa precipitada de Mr. Saint-Saëns, l' inspirat autor de l' ópera *Sansone e Dalila*, 'l qual va abandonarnos, sense esperar l' estreno de la seva obra, excusantse ab que á Barcelona *hi feya un fret que pelava*.

Jo ho confesso sense rubor, deixant apart l' admiració que 'l celebrat compositor puga inspirarme, al tenir coneixement de la noticia, vaig exclamar, carregat de bona fè: ¡Bon vent y barca noval!

Però semblant exclamació proferida en públich, hauria fet al reporter mes ignocent, l' efecte d' un sacrilegi. ¿Qu' es aixó de deixar marxar á una celebrat, sense enterarse de si s' ha dirigit á la Seca ó á la Meca ó á la vall d' Andorra? Periodista hi hagué qu' al averiguar que l' autor del *Sansone e Dalila* havia marxat, no dihent ahont anava, sentí temptacions de ferlo cridar pe 'l nunci.

Per fi un afortunat reporter de Sevilla ha tornat la tranquilat á sos companys de tafanería.

Ell va dirse: Encare que l' autor del *Sansone* passi volant per demunt de la *Giralda* y embossat fins als nassos, jo l' haig de coneixe. Y en efecte, per mes que no arrivaren á tant los extrems de Mr. Saint-Saëns, lo reporter va *cassarlo*.

L' ilustre compositor, prou va escriure en lloch de son nom, en lo llibre-registre de la fonda ahont posava, *C. Sanois*, pero devant de la perspicacia del reporter, aquesta farsa va resultar una ignocent estratagema de colegial.

Y un cop estigué convensut de que 'l tal Sanois era 'l mestre que buscava ¡que se n' hi va girar de feynal!

¿Donava Mr. Saint-Saëns, un passeig per la ciutat? Ell al darrera. ¿Prenia una entrada pe 'l teatro? Al darrera sempre. ¿Pujava al *galliner*, perque totas las butacas estavan ocupadas? Lo reporter no 'l perdia de vista.

Y al café, y al estanch, y al excusat y á la taula se veyá constantment, vora del compositor francés la escanyolida silueta del periodista.

Gracias á aquet reporter extraordinari, havém sapigut que Mr. Saint-Saëns va demanar cambi d' un bitllet de Banch al encarregat del hôtél, sense preguntar sisquera al complacent servidor, per la salut de la seva sogra; que va llogar un cotxe tancat, sense dir á ánima vivent perque 'l prefería á una carretel-la descoberta; que va llegir lo diari sense manifestar al fondista, si hi buscava una casa de dispesas ab *trato como de familia*; que etc. etc.

Y quan hem tingut coneixement de tots aquets riquissims pormenors, hem seguit menjantnos la escudella ab la mateixa resignació de cada día y dormint ab ánima serena, perque 'l que creyam perdut ó devorat per un tigre de Bengala, continuava menjantse 'l pá fins á las crostas.

Però, á pesar de la nostra satisfacció, hem compadescut al desgraciat mortal, que ab tot y viatjar de *incógnit*, deixa sentirse per l' olor, com un barril d' arengadas.

Y posantnos lo dit al front, com lo sabi que medita sobre un intrincat problema, havém exclamat; ¡Si no arriba á anar d' *incógnit*, lo reporter sevillá se li enfila á coll-y-bé y no 'l deixa fins á casa seva! ¡Tot per' gloria del refinat reporterisme! ¡Que de tan refinat, fá com lo petroli, que crema!

A. GUASCH TOMBAS.

CAPRITXOS

Quan veig siguent á la Iglesia
que ab fervor besas lo Crist,
lo peió que fás, lo sento
dins mon cor repercutir.

Desd' que vaig sapiguer que 't dius Maria,
tot resant en tú penso cada día.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Una plaga terrible

Lema.—¡SENSE HOMES!

DE la falta de jovent
del género masculí
que temps há 's deixa sentí',
ja 'ls efectes 'ném veyent.

Es la *séquia* de minyóns
(si se 'm permet la paraula)
una gran plaga (no es faula)
que va prenent proporcions.

Y aquesta plaga social
que no 's cura ab rogativas,
ni ab quina, ni ab lavativas,
aquet tan terrible mal,

está causant amarch llanto
en la mes bella meytat
del género anomenat,
género humá. Proba al canto.

Veureu noyas ignocentas,
recatadas y virtuosas,
seráficas, candorosas,
castas, puras y prudentas.

Il·lustradas hasta allá,
y ab gran caudal de decencia,
que son mestras en la ciencia
de cusir y *retallá'*.

Qu' ab una perfecció gran
las veyeu ruborisadas
si veuhen donas pintadas
ab trajés del temps d' Adan.

Que van á *missa* á la tarde
(perque aixó fa molt senyó')
y saben tot lo rengló
de la Gramática... *parda*.

Que critican á Fulana
perque parla molt ó poch,
ó perque una cinta ó floch
porta mal posat Sutana.

Que 's guassejan á Menguano
si balla pinxo, ó gomós,
ó al revés, ó bé asquerós,
ó si es alt, grás, prim ó nano.

En fí, casi bé di 's pot,
las que 's titulan mes rectas,
veureu que ab mil indirectas
van á cassa de *xicot*.

L' una 's passeja á la festa
plena de llassos y flós,
y essencia, y polvos d' arrós,
ab una pudó qu' empesta,

buscant fé' alguna conquista;
pró com que no passa un alma,
se 'n torna á casa ab la palma,
tota pansida y molt trista.

L' altra, á falta de solté'
que vulga portar la carga,
com que la sab bastant llarga
troba un vell que la manté.

L' altra fa aguantar la capa
á una amiga qu' es casada,
y á l' hora menos pensada
ab lo seu marit s' escapa.

Y si alguna pot pescá'
un *xicot* que Deu n' hi dó,
l' acompanya al obradó',
y quan plega 'l va á buscá'.

Li dú 'l parayguas quan plou,
li fá 'l llás de la corbata,
y li corda la sabata,
y li compra un vestit nou.

Y tanta y tanta diablura
se repeteix tan sovint,
qu' ¡ay, del próxim sigle vint
si aquet mal social no 's cura

y si 'l circol no s' estreny
que á la moral tanca humill
perdrán las noyas lo seny,
del modo mes incivil.

Perque, si ja avuy las mes
honestas y recatadas,
van com unas descocadas
buscant *novio* pe 'ls carrés.

Si ja s' atreveixen á
secuestrá' als homes casats,
y á fer deu mil disbarats,
¿qu' es lo que farán demá,

quan no 's trobi un home en lloch
ni buscat ab candelas,
ni á tres, ni á quatre pessetas
pugan comprarne tampoch?

Perque, d' homes, als mercats
no 'n venen ni á preu de churros,
y molt menos homes burros
que serveixin per *casats*...

Y si com tothom se tem,
la *séquia* aumenta sens treva,
¿que farán las fillas d' Eva,
quan s' arriui al grau extrém?

¿Com rediable calmarán
del amor lo cruel negui?
¿Com ho farán...?

Ab lo dit,
me sembla que n' hi ha bastant
per demostrá 'ls grans afanys
que las noyas mes honradas
tenen per veure 's casadas
aixís que contan quinze anys.

Y si aquestas, repeteixo,
fan en públich tals papés,
¿que no farán las demás?...
¡Al pensarhi m' escruxeixo!

De tanta humana despulla
s' hauria de compadí'
procurant posarhi fí,
la societat de «La Fulla.»

Perque si aixó va en augment,
y segueix aquet desvari,
aviat llegirém á diari
noticias com la següent:

«N, jove ben plantat,
ahí pe 'ls voltants de Gracia,
per la seva novia Engracia
va ser vilment enganyat»

¡Pró, no, nol! Aixó no será!
¡Avants qu' això succeheixi
y de vergonya 's cubreixi
lo mon ab semblant obrá',

prengueu, noyas, lo treball
(perque jo també 'l pendria)
d' emigrar cap á Turquia
ab passaport pe 'l Serrall!

PEPITO LLAUNÉ.

QUINTO

En lo cartell del teatro d' un po-
blet ahont se representava *Carlos II*
el Hechizado, se llegia:

«Nota:—L' Empresa ha disposat
per major entreteniment del púb-
lich, qu' al final de l' obra, matin
al inquisidor hasta quatre vegadas.»

NITU DE TARRAGONA.

Menudencias

—¡Cotxinol digué á n' al criat
molt enfadat, don Manel.

—¡Mira, brut! ¿No veus quin pel
á l' escudella hi trobat?

—Be... ja 'l veig—contestá al punt,
aquet me 'l descuydaría,
puig eran tants los que hi havia...
¡que me n' hi descuydat un!

La senyora d' en Lloveras
fa poch va desocupar
y estant en lo llit partera
al seu nen, que te set anys,
va cridar per ensenyarli
al recién-nascut infant.

—Mira, Pepito, quin nen
mes bonich que 'ns ha portat
desde 'l cel, Nostre Senyó...
¿Que tal; t' agrada?

—Bastant...

—contestá 'l marrech—Pero,
molt mes m' hauria agradat
que en lloch de portarme un nen...
m' hagués portat un timbal.

LLUIS G SALVADOR.

Badalls de griva

Lo quadro mes bó que hi vist, es
un quadro de patatas.

No mes estich segú de que ningú
'm veu, quan estich á las foscas.

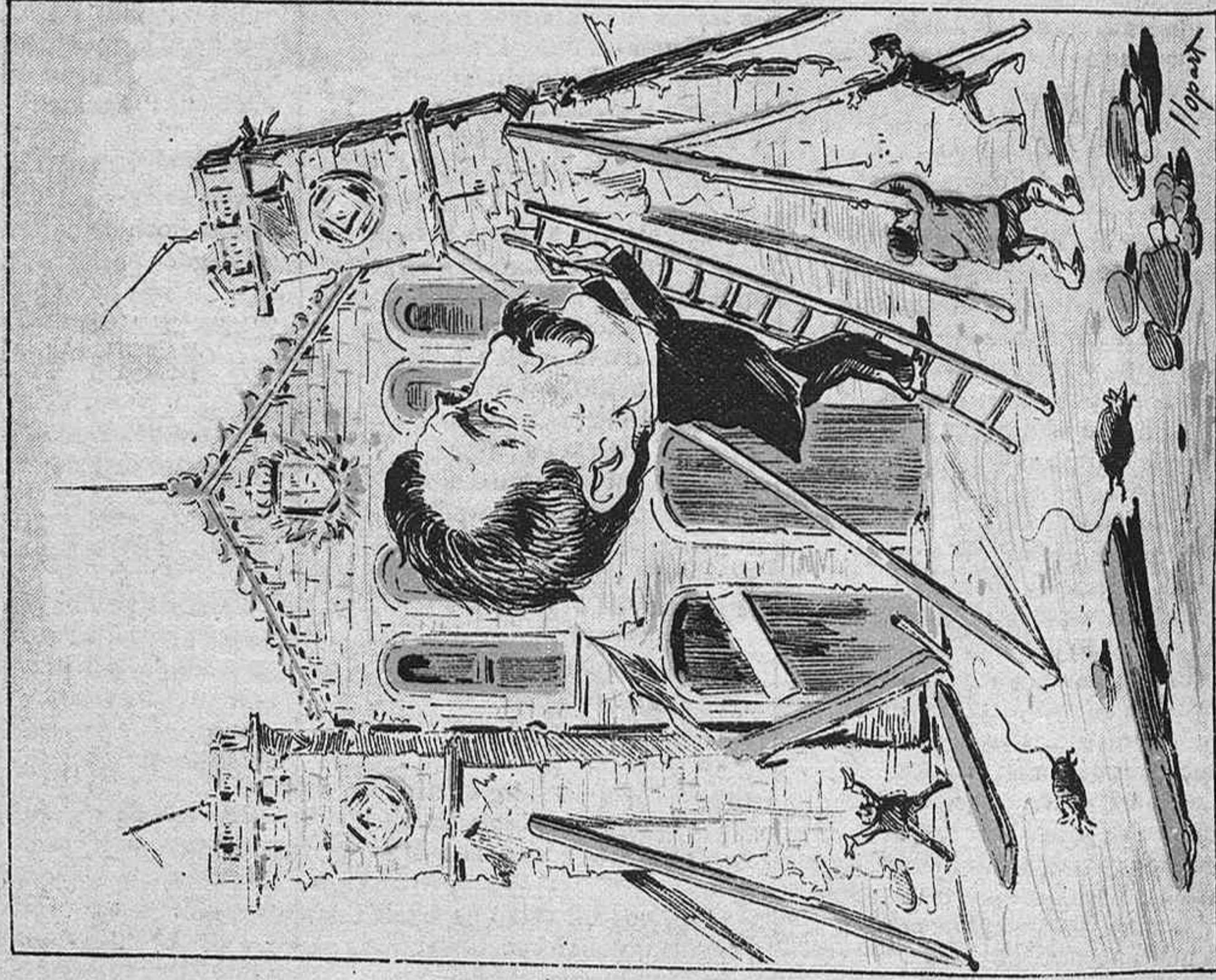
La dona als divuyt anys, es atmet-
lla ensucrada; als trenta, sols atmet-
lla torrada; als quaranta, resulta
atmetlla crua; y dels cinquanta en
amunt, se converteix en atmetlla
amarganta.

Las alas dels sombreros dels ho-
mes ¡quantas vegadas han lliurat á
las donas de que 'ls hi besessin lo
rostre!...

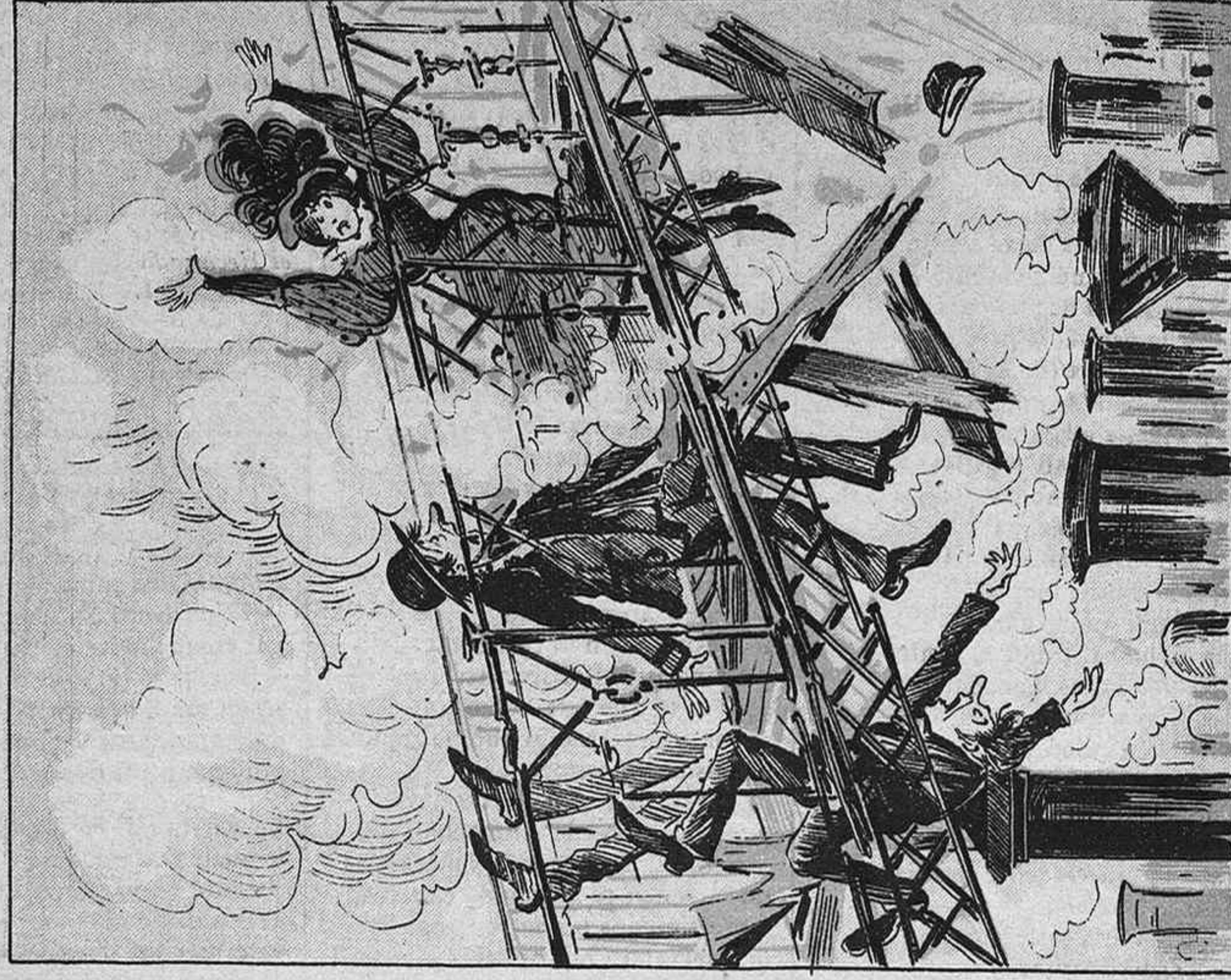
Per' xó 'ls *calaveras* portan lo
sombbrero endarrera.

UN A. VENDRELLENCH.

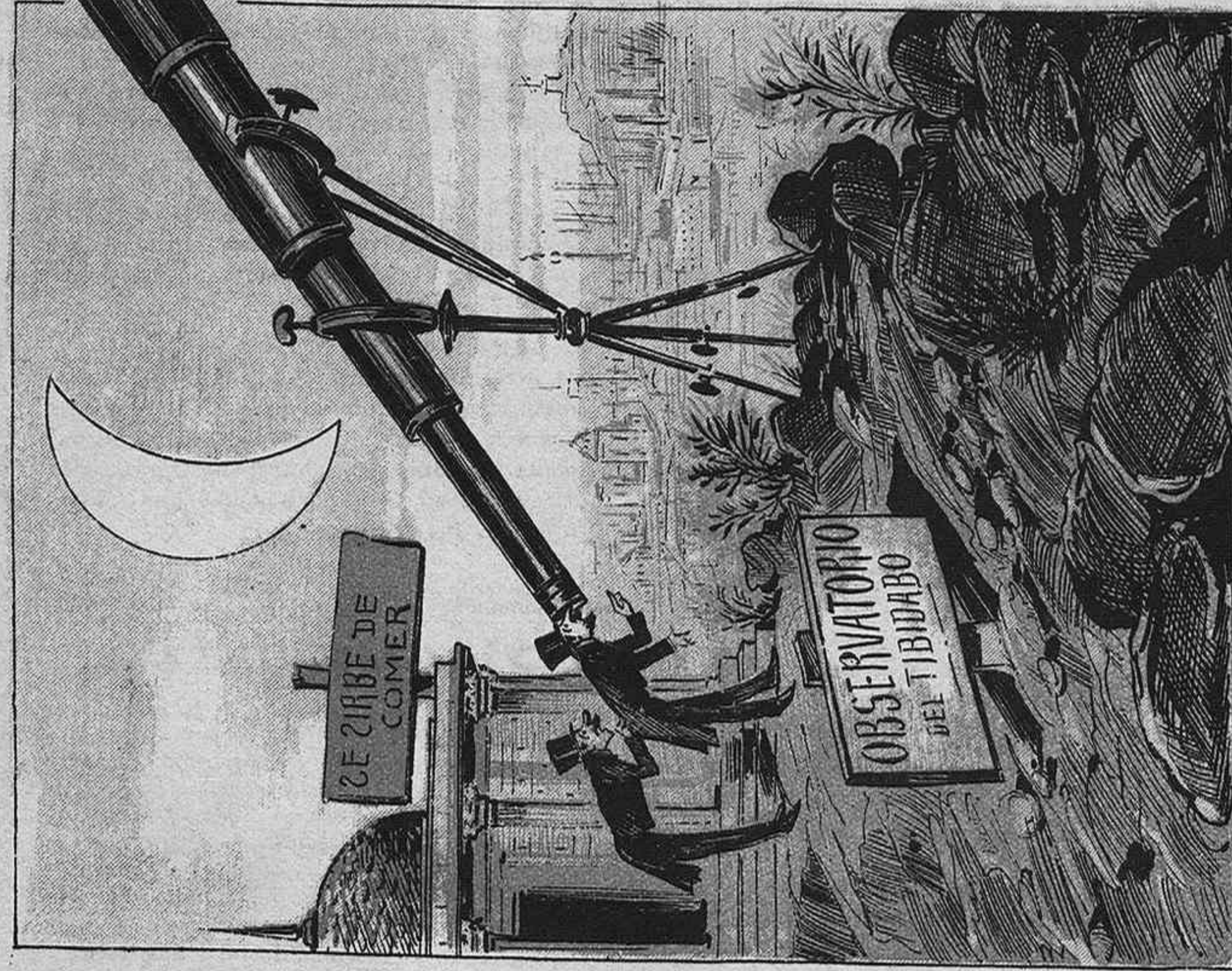

—¡Pegats ray! ¡La Pubilla pagui! Vingan pantalons de plata y bitllets de Banc per tapar esclerxas y illo 'ls asseguro com á Flaquès que 'm dich, que tindré el Museo de Reproduccions per diu!

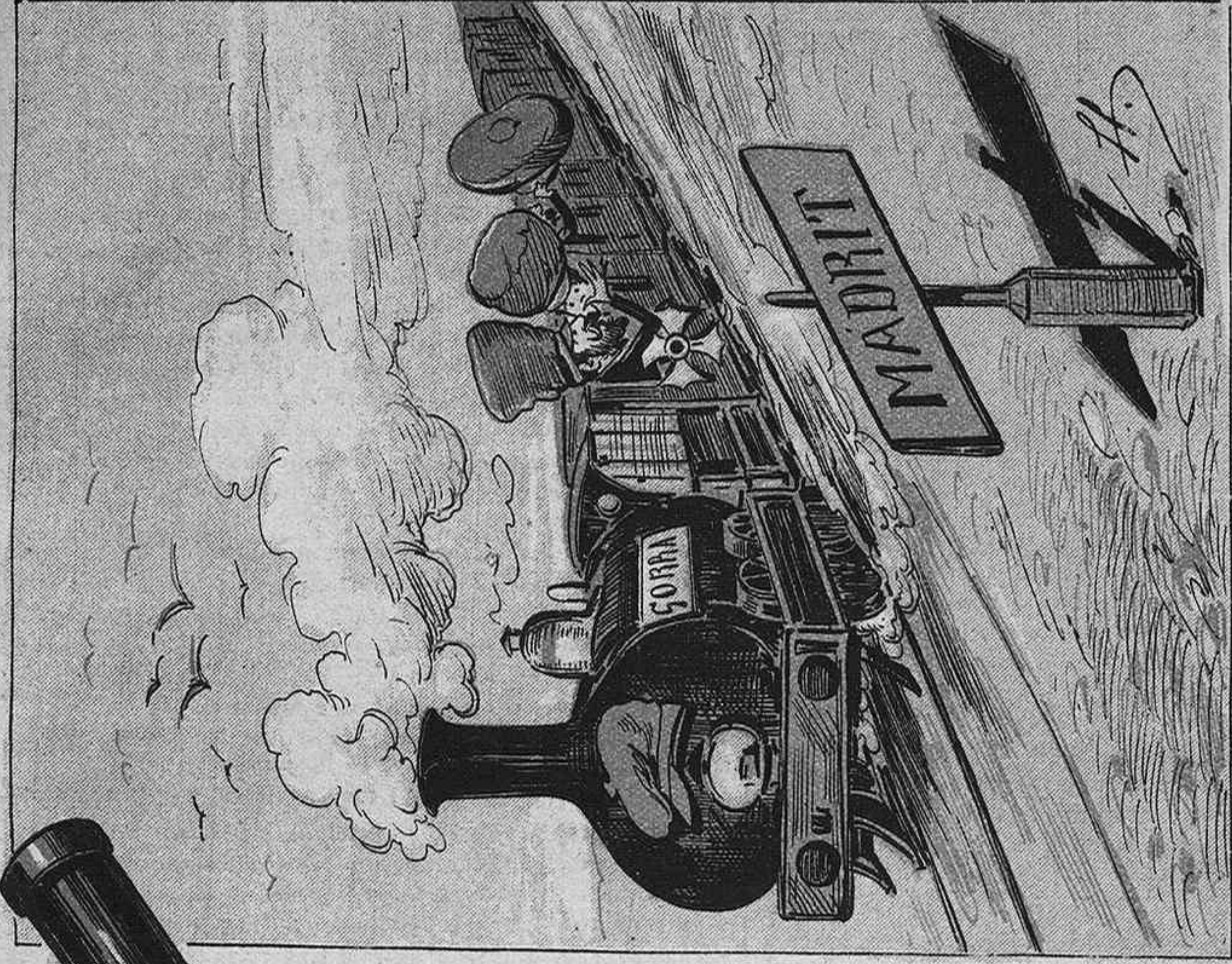

--En cambi: ¿volen aprendre de fer salts mortals y quedarse penjats com una trenyina? ¿O 'ls hi conve pendre perfums calents de locomotoras? Probin de passar pel Pont Marfisi y quedara servits.

Los diputats provincials han tornat á remenar l' assumpto del Observatori. Ara diu que va de bó. Pero...

Lo Tibidabo es tan alt y ells son fets de tal manera que no crech veurels l' ullera com la dibuixo aquí dalt.

¡Un altre viatge de GORRAS á Madrid! Y tot pe 'l gustasso de passejar la gran creu per entre mitj dels planters d' espinachs y faberas de la Huerta! ¡Ah, presumits!

LICEO

Set representacions porta ja donadas la cada dia mes aplaudida ópera de Saint-Saëns *Sansone e Dalila*, y com ja preveyerem en nostra revista de la setmana passada, en cada representació han anat logrant ser mes admiradas sas bellesas, per lo que creyém que *Sansone e Dalila* serà una de las óperas favoritas de nostre públich.

Molt ha contribuít també á son excelent éxit, la magnificencia ab que ha sigut presentada, principalment lo quadro final, del derrumbament, que resulta lo mes extraordinari qu' hem vist en escenografia.

Pera demá está anunciada la ópera de Wagner *Tannhäuser*, una de las favoritas de nostre paysá lo célebre Blanchart.

NOVETATS

Las *idem* de la setmana, han sigut que cada dia ha anat escassejant mes la concurrencia, de manera que hi ha nit que la funció sols se fa per los músichs y acomodadors.

¿Potser que la Empresa dongués la *novetat* teatral de permetre la entrada libre?

Aixís y tot, duptém que fes un plé!

¡Lo que arriba un descrédit de Empresa!

ROMEA

Lo dilluns passat assistirem al estreno del drama en 3 actes y en vers, *Lo comte d' Ampurias* original del celebrat autor D. Ramón Bordas y Estragués. No disposém d' espay pera fer ressaltar una á una las moltes bellesas que conté la esmentada obra, y per lo tant nos conerretarem á consignar que la versificació es sonora y ben tallada, interessant l' argument y dibuixats ab acert alguns caràcters.

Lo personatge que desempenya l' actor cómic Sr. Capdevila, va semblarnos, no obstant, una mica recarregat, y creyém que si no abusés tant del reso, convenceria mes al auditori. Lo públich, un cop s' ha enterat de l' astucia de que 's val l' aspirant á una abadía, pera barrejar-se en totas las conversas, es indiferent á la repetició d' aquella y no 's veuria tan molestat si usant l' autor de dita manya ab parsimonia, la reservés pera las escenas mes culminants. Podria ser que lo que, sense constituir un defecte de bulto, falseja al esmentat personatge, no fos culpa del autor del drama, sinó del Sr. Capdevila, ja que venim observant qu' aquet y molts altres actors, quan reparan que un xiste, un detall ó un gesto cauhen en gracia als espectadors, lo prodigan tant y tant, que lo que en aquets ha comensat per semblarlos una bona sortida, acaba per fastigues-los.

Lo desempenyo de la obra, si 'ls seus intérpretes no s' han d' ofendre, dirém que va sortir una mica desigual, degut á que alguns artistas no van treure 'l partit que bonament podían treure de sos respectius papers y á que altres van trobar-se ab que la seva part 'ls hi venia ample. Per lo que 's refereix als actors que no van estar á l' altura que 'ls corresponia, no pot culparse á ningú mes que

á n' ells mateixos, pero per lo que respecta als que no 's portaren millor perque sas dots artisticas no 'ls hi permetteren, la única culpable es la Empresa. Y dihém qu' es la única culpable, perque va manifestarsens—y desitjariam que no fos vritat—que la Empresa havia tolerat que la primera actriu Sra. Ferrer, li retornés lo paper qu' ara desempenya la Srta. Villalba. Si es així, encare que se 'ns diga que 'ns fiquém en lo que no 'ns importa, no estarà de mes que recomeném mes energia á la Empresa y menos pretensions á la esmentada primera actriu, que en los papers dolents—y no volém dir que 'l que 'ns ocupa ho siga—'s coneixen los bons artistas. No 'ns proposém molestar á dita senyora, á qui hem alabat en altras ocasions, pero no podrá negarnos que la bona interpretació d' un personatge, quan aquet ha sigut creat per un autor de reconeguda fama, representa sempre un conciensut estudi, y per lo tant cap artista qu' estimi 'l seu crédit deu retornar lo paper que se li senyali.

Felicitem al Sr. Bordas, per son nou triunfo.

Lo juguet cómic *Faixa ó Caixa* que va representarse á continuació, y del qual no haviam parlat per olvit arrán de son estreno, es una obreta molt xamosa, en la que abundan los xistes de bona lley.

Faixa ó Caixa ha proporcionat á son autor, que ho es nostre estimat amic Sr. Reig y Fiol, molts y merescuts aplausos.

CATALUNYA

Molt ben rebuda sigué la última obra *Las escopetas*, per sos moltíssims xistes, aixís com per la apropiada música á sas cómicas escenas. A nostre entendre, dita obra no te altre defecte que la de semblarse á moltes altras del género chico y de un modo extraordinari á la tan coneguda *Los Aparecidos*.

Lo desempenyo que *Las escopetas* lográ, fou molt acertat per tots los artistas y de un modo especialissim per lo Sr. Pinedo, que en lo personatge del «A poderat del torero *Sardina*» hi está colossal. Hi ha que sentirli lo monólech de la corrida de toros, ab la seguritat que 's farán un panxó de riure.

Pera avuy está anunciat l' estreno de la sarsuela *La marcha de Cádiz*, que en Madrit lográ tan extraordinari éxit que en una mateixa nit se representava en tres teatros distints.

GRAN-VIA

Lo cambi de direcció ha influít bastant á retreure lo públich, de manera que dilluns se buscá l' apoyo de la companyia dramática del Sr. Fages, pera aixís lograr mes bona entrada. Ab tot lo públich respongué que *nones*.

Se diu que ara hi ha en propósit lo portar una companyia de pantomima. Ja serà l' *acabóse*.

UN CÓMIC RETIRAT.

Bibliografia

Ja en lo primer quadern del portfolio *El ejército español* que publica lo Sr. Tasso, observarem que dita publicació faria rotlo entre las de son género. Avuy que hem rebut los quaderns segón y tercer, podém assegurar sense pecar de exagerats que *El ejército español* tant per lo interessant dels assumptos, curiositat de las peripecias militars, esmero en la impresió y verdader gust artístich en la Empresa, es lo primer *portfolio* que s' ha publicat en nostra ciutat y aixó fa que sigui sollicitat per los artistas y personas de verdader gust.

Felicitem al inteligent industrial Sr. Tasso, per sa nova mostra de bons coneixements editorials.

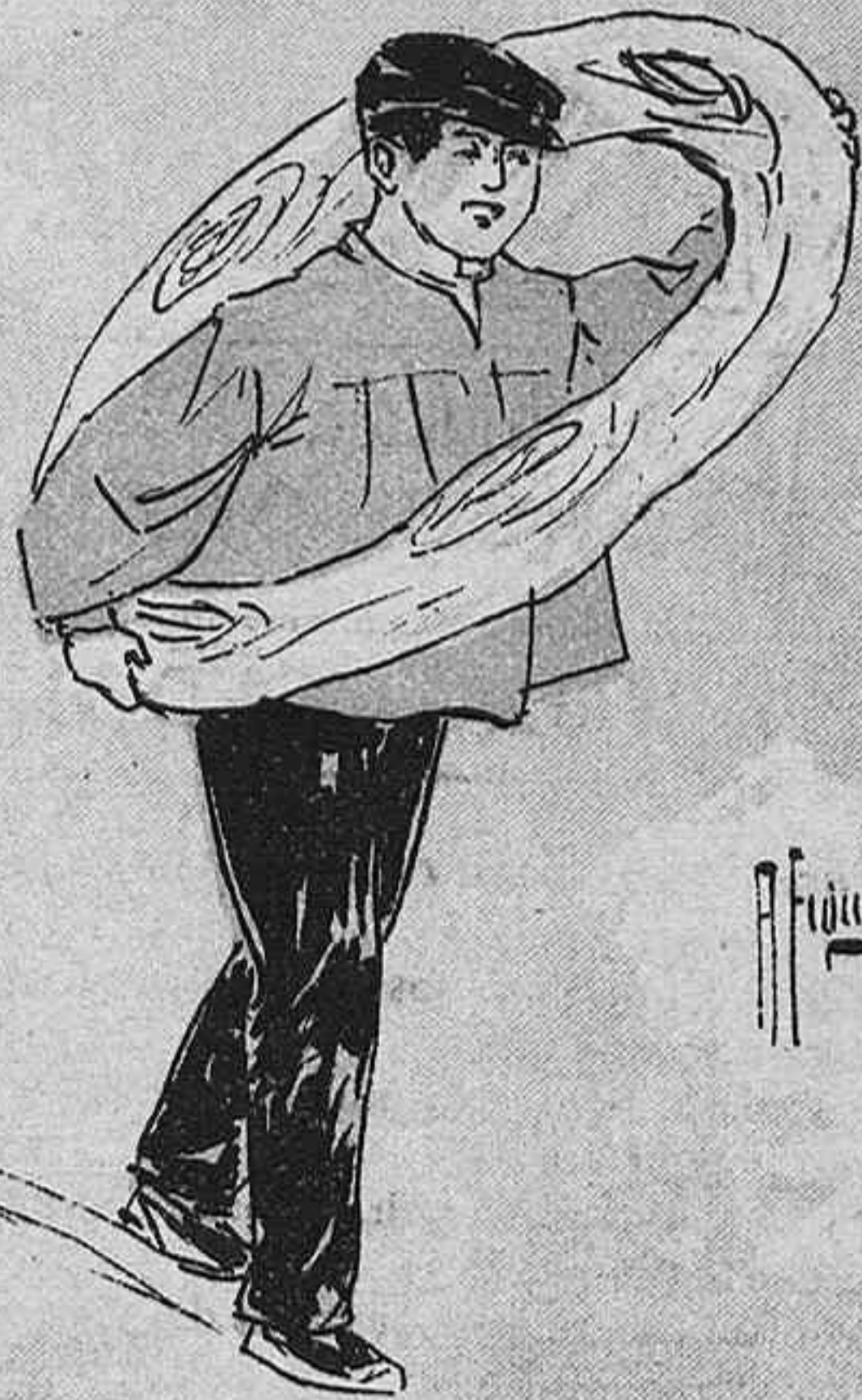
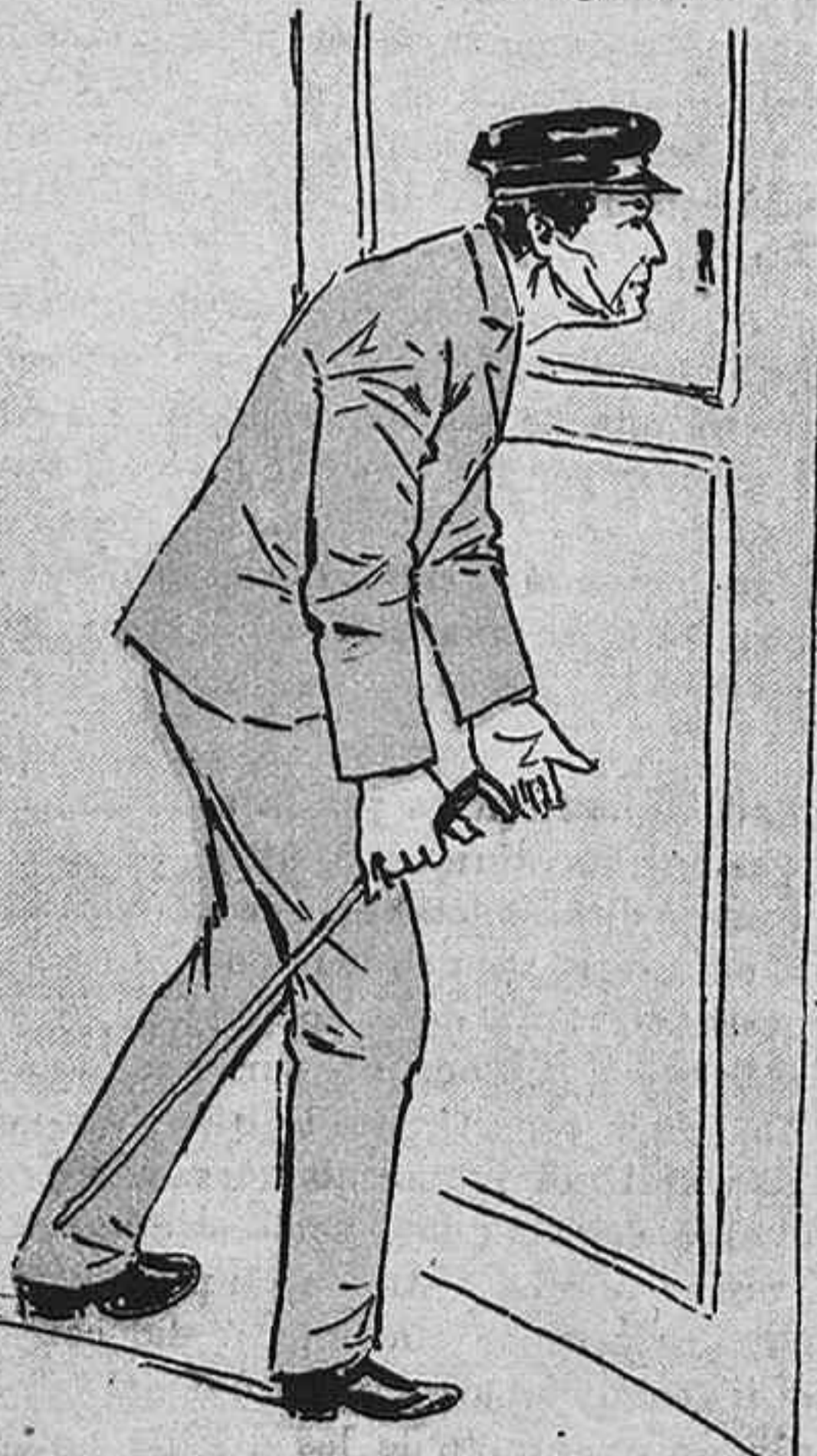

LOS HÉROES DE LA SETMANA

Dugas senyornas d'upa
qu' al mitj del passeig de Gracia
van posar en gran ridícul

á tota l'aristocracia
cridant ab veu de garrí:
—¡A setze, á setze, á setze 'l vi!

A. F. J. J.

Aquet simpátich burot
feya registrar las donas
ab l' intent de contemplar
pe 'l forat del pany, sas formas.
y clavantli un tip de mormas.

De Sant Pau á Sant Antón,
es aquet, l' únich matón!

Melò-dramàtich

SONET.

TRIST n' está lo Baró. La seva filla
contempla ab interés lo rey de copa;
ell pensa ab lo negoci de l' estopa;
cús ella dos botons en una armilla.

De sopte, lo baró encén la burilla
y tant y tant la xupa que 'n fa sopa;
després, tot es quietut... Arriva tropa...
¡¡Estrena ell calсотets y ella cotilla!

L' escena n' ha cambiat la seva fatxa;
content n' está 'l Baró, sa filla plora
perque 'l merlot que té no canta gayre
¡Desenllás horrorós!... ¡Ella borratxa
y embossat lo Baró, dintre una estora
abdós ne son portats á cá 'l drapayre!

V. ANDRÉS.

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

DESGRAGIADA!

ENCAR' recordo, si; recordo encare
aquella alegre edat
que com cabrits, pel bosch y per la vinya
saltavam tot jugant.

Després al ferte gran, malas anyadas
te van portá á ciutat
y allí ab ton génit franch, ab balls y amigas
á perdre 't vas tirar.

Com un palet per la pendent del vici
ton cos va rodolar,
y quan mes tart volgues deturarlo
ja havia arriuat baix.

Avuy que ja t' han prés totas las galas
tothom t' ha abandonat,
y 't veus despreciada, trista, y sola
morint á l' hospital.

SURISENTI.

La recreativa societat «Coppelia» composta de jovent de lo mes lluhit que corre (millorant lo present) 'ns participa qu' ha disposat pera 'ls próxims dias 6, 13 y 20 de Febrer y 2 de Mars, quatre balls de máscaras ab premisses per las mes notables disfressas, quals balls no duptém serán de lo mes divertit que 's veurá aquest any per Barcelona, sapigudas la xispa y bon humor dels joves de la esmentada societat.

Nada, jovent... ¡Divertirshi!
¡Forsa broma y mes gatzara!
Diuen qu' Espanya está mal...
pro... á mal tiempo, buena cara!

Diumenge passat en lo local de *La Trenyina* (Teatro Lope de Vega del Poble Sec) tingué lloch l' estreno de la *gatada* caballeresca en un acte y en vers, original del jove escriptor D. Agustí Causadías, titulada: *Lo comte de Sant Vicens*.

A imitació de las celebradas *gatadas* de 'n Pitarra *Lo castell dels tres dragons* y *Lo Cantador*, estriba tota la gracia de la obra mencionada, en lo contrast ridicul dels trajos y 'ls tipos y en lo macarrónich del llenguatge. Género ja passat de moda aquet, n' ha tret lo senyor Causadías tot lo partit possible y té alguns acudits que 'l públich celebrá, si be en honor de la vritat hem de dirli, que mes celebrats haurian sigut á tenir l' obra mes argument.

Ab tot, per sa versificació bastant cuydada y per sas molts ocurrencias felissas, creyém que *Lo comte de Sant Vicens* será una de las obras preferidas en funcions de ignocentadas, per las que vindrá com l' anell al dit á molts societats.

La interpretació regular, essent cridats autor y actors á las taulas al tirarse teló.

Degudament invitats per la societat coral *Catalunya Nova*, assistirem diumenge últim al concert inaugural que dongué dita societat en sa *casa*, Amalia, 38, y ab molt sentiment nostre 'ns va ser impossible apreciar las dots del mestre Morera y de la societat coral, á causa de que la insuficiencia del local no corresponia á la molta invitació que 's repartí, per lo que 'ls invitats, á carrera feta se vejeren obligats á abandonar lo local.

Un' altra vegada que la societat *Catalunya Nova* tingui á bé donar alguna vetllada, li preguém sigui mes mirada en repartir invitacions, ó del contrari, la celebri en local acondicionat, puig será de la única manera que podrém donar compte de las qualitats del mestre y deixples.

D' altra manera es abusar dels amichs y del públich, y aixó no creyém fassi..... modernista.

Definitivament lo Marqués de Cabriñana ha resultat condemnat á dos mesos de presó, ab motiu d' aquelles denúncies contra 'l ministre de Tortosa. ¡Un redemptor mes, crucificat!

Aixó sí; la presó no la complirà, porque 'l mateix dia que tingui d' anarhi, l' indultarán; pero encare que l' indultin, resultarà que sempre mes tindrà aquesta taca en la seva honra.

Aixís ho ha disposat lo gran *pastelero* de la nació espanyola, en sos alts designis.

O lo qu' es lo mateix (segons ells):—Tots som honrats, y la moralitat que la busquin.

¡Visca l' unglá!

Hem tingut noticia de que 'l dia 30 del corrent mes inaugurarà sas funcions en lo Teatro Lope de Vega una societat titulada: *Melpómene*, quals fins no poden ser mes simpátichs als amants del Teatro Catalá.

Dita societat, si be al principi en forma modesta y en reduhida esfera, intenta treballar activament en profit de nostra escena. En primer lloch totas las funcions seran catalanas, excluint plagis é immoralitats, per complert. Segonament oferirà facilitats als autors pera l' estreno de las sevas obras, sempre que ho mereixin á judici d' un Jurat. En tercer lloch crearà una cátedra de declamació y solfeig per formar un bon planter d' actors en tots los géneros. Y finalment celebrarà concursos anyals per premiar las millors obras originals y 'ls actors que mes sobressurtin.

Lo programa com se veu es complert y altament afalagador per tots 'l qu' estimém lo teatro de nostra terra, y creyém que *Melpómene* no 's veurá sola en la realisació de tan nobles fins. Per de prompte LA TOMASA, en lo poch que val, se posa resoltament al seu costat y desitja als organisadors molt éxit en sa campanya.

Y ja ho saben... dispósin!

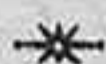

¡Estém de malas!

La comissió del Ajuntament de Barcelona que diumenge últim marxá á Madrid per resoldre alguns expedients, arrivá á la Cort ab retrás, á causa d' havérseli romput un pistó á la máquina que la conduhia.

Francament, si jo fos caballer de Sant Gregori 'l Magno, consideraria aixó del pistó com un mal signo y me'n tornaria al llit... com de costum.

Perque aixó, vatua listo,
ja es mala constelació;
corre 'l mon, donantse pisto
y... ¡trencárseli 'l pistó!

L' «Associació de Coros de Clavé» ja té acordat en principi los punts ahont dirigirá enguany las *mesnadas* de soldats del Progrés.

Pamplona y Vitoria son las poblacions designadas y si acás no pogués anarshi per causas insuperables, allavors la excursió seria á Alicante.

Molt bé, coristas; aguantéu l' alé y escampeu la llevar per tota la Península. Si algunas terras resultan ermots ahont res noble posa arrels, en altrás, en cambi, trobareu lo terror ben disposat y com lo pagés podreu recullir una espiga per cada grá sembrat.

Per saragata la que alguns periódichs madrilenys li han armat al simpátich y caballerós Blanco á sa tornada de Filipinas.

En Blanco ab una sinceritat que l' honra, ha dit tot lo que havia passat en la qüestió filipina, lo perquè de la seva conducta, y ha deixat entreveure la causa de la insurrecció, que no es altra que la tiranía dels frares, com á Cuba van serho las *unglas* dels empleats madrilenys.

Donchs bé; 'ls periódichs *patrioters*, 'ls *pingos* de la Cort han agafat á n' en Blanco pe 'l seu compte y l' han deixat *negre*... no ab rahóns sino ab insults.

Afortunadament aquestos, segons ahont, haurán causat lo mateix efecte que l' aygua de bacallá, que, segons diuhen, no fá ni mal ni bé. Y Barcelona es un d' aquestos punts; Barcelona recorda massa qui es en Blanco, lo que val y lo tacto ab que sempre procedí, per deixarse seduhir ab 'ls mirallets dels *embusteros* de los *Madriles*.

¡Y troba que un *morralet* aniria al *pelo* per certs escriptors d' á quarto 'l rengle!

L' altre dia un senyó que habita un punt molt céntrich de la nostra ciutat al retirarse á dormir ab sa *adorada* costella, experimentá la desagradable sorpresa de trobar sota 'l llit amagat un subjecte... en *paños menores*.

Naturalment un *trobo* tan sospitós, á pesar de la indiferencia aparent de la costella, que roncava com una benaventurada ó per lo menos ho fingia, va posar fora de tino al senyó que surtint al carrer, després de tancar ab clau lo pis, comparegué á poch ab dos polissonts, los que varen ferse cárrech de la senyora y del *comanditari* conduhintlos al Jutjat, no 's diu si vestits com 'ls van trobar ó siga... mitj despullats. Per lo menos la seva lleugeresa de cascos calia qu' anés acompanyada de igual lleugeresa en la roba.

Escoltin... ¡No 'm sabrían dir si 'l senyor *crucificat* es autor (?) dramátich?

CORRESPONDENCIA

w

(Tancada 'l dia 18 d' aquest mes)

Insertarém los següents travall's: *Intima; A confessió de part...; Combinació musical; A las portas de ton cor, etc.; Que tan sols jo t' era grat, etc.; Al senti cantá á l' Emilia, etc.; Histórich; La Beligerancia;* y un *trenca-closcas* de cada hu dels senyors: Joan Roavert, J. Aubert y Pau Bargalló.

Lo que no 's menciona, no serveix.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

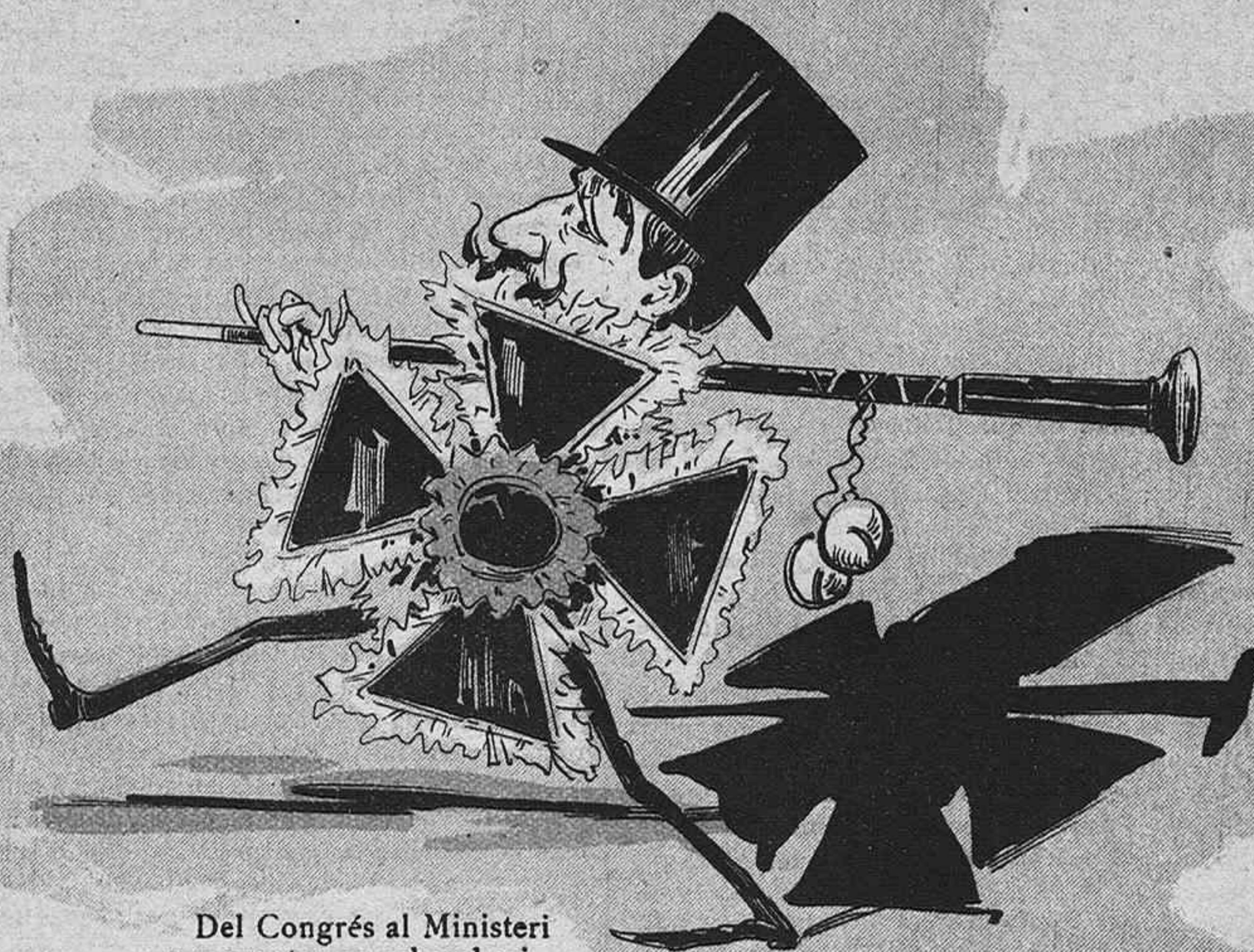
LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

LA TOMASA À MADRIT

Del Congrés al Ministeri
y movent gran rebombori
va de tiberi en tiberi
la gran creu de Sant Gregori.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

En un circo de *dos-tres*,
mentres passava la *tot*
va caure, y 's trençà l' *hu*
lo gimnástich Pau Ribot.

SURISENTI.

CONVERSA

—¿Qué vindrà, Felip, demà?
—No sé si podré, Badal.
—¿Per qué? —Tinch lo noy malalt.
—¿Quin? —Lo que vosté ha dit ja.

JAUME GALLOFRE.

TARJETA

LAMPISTERIA

— DE —

— FRANCISGO GÓ —
TARRASSA

Formar ab aquestas lletas, degu
dament combinadas, lo següent: un
nom d' home; un de dona; dos carrers
de Barcelona; un parentiu; una vocal
y una consonant. J. M.ª PINÓS.

TRIANGUL

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Sustituir los punts per lletas de
manera que llegidas vertical y hori-
sontalment, donguin per resultat:
1.ª ratlla: Nom d' home; 2.ª: Una prenda;
3.ª: Un riu espanyol; 4.ª: Pronóm y
5.ª: Vocal.

PEPET PANXETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona
8 6 4 5 6 7 8.—Part del cos.
3 8 6 6 7 8.—Poble catalá.
3 5 6 6 8.—Los fustérs netenen
6 8 4 8.—Animal.
4 5 6.—Riu d' Espanya.
1 8.—Nota musical.
4.—Consonant.

JAUME ALSINA.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

A TES C

H. VILÁ M.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 437

Xarada.—*Panorama*.
Tarjeta.—*Política y Honra*.
Problema.—
5000 : 2 = 2500
1250 × 2 = 2500
2498 + 2 = 2500
2502 - 2 = 2500

11250

Acróstich musical.—*DO rotea*.
RE stituta.
MI quela.
FA ustina.
SOL etat.
LA ureana.
SI mplicia.

Buldufa numérica.—*Finestra*.
Geroglífich.—*La perfidia mata la cassa*